

OL'NZIELSTER

Uitgave februari/maart 2020 29e jaargang, nr. 119
Vereniging Dorpsbelangen Oldenzijl en Stichting Nicolaaskerk Oldenzijl

www.oldenzijl.nl/wordpress - www.nicolaaskerkoldenzijl.nl

Bestuur

Dick Knol	voorz+secretaris	06-24614068
Gerrit Bodde	penningmeester	0595-433107
Paul de Voigt	lid	06-21860445
Eric Zijp	lid	0595-434925
vacature		

— DÖRPSHOES — Lutje Brussel

Wekelijks in het dorpshuis:

donderdags eetcafé Ik en Zorg,
17:00-19:00 uur

donderdags biljarten
vanaf 19:30 uur

zaterdags geopend
16:00-21:00 uur

En verder:

22 februari vertelvoorstelling Theater Ithaka
met onthulling kaarsenstandaard
aanvang 20.00 uur

27 maart Gea Passies en Johanan Havinga
met De dames Schumann
aanvang 14.30 uur

13 april paasactiviteiten

26 april orgelconcert door Theo Jellema
aanvang 14:30 uur

12/14 juni Quiltfestival

Leden van 'Het Keutje' verheugd!

Een kleine tien jaar geleden kwam biljartclub 'Het Keutje' in officiële vergadering bijeen, toen nog onder leiding van een 'echte' voorzitter, Jaap Bakker. Hij deelde met gepaste trots mee dat het biljart zou worden voorzien van een nieuw laken. Ter realisatie werd de leden wel gevraagd een passende bijdrage in te brengen, in de vorm van een obligatoire lening van 50 euro per persoon. Het laken kwam er obligaat, maar een lening was het niet. Niet getreurd, want de leden hadden er jaren plezier van. Nu was het laken echter hard aan vervanging toe. Tijd voor actie van onze coördinator (penningmeester), want een voorzitter heeft 'Het Keutje' na Jaap nooit meer gehad. Die was immers onvervangbaar! Gezamenlijk hebben Anton en Dick geregeld dat er een fraai nieuw laken op het biljart kwam. Nu zonder obligatoire lening, maar gelukkig wel met enige subsidie. Het prachtige laken is enthousiast in gebruik genomen en inmiddels is het niveau van de leden, dankzij het nieuwe speelveld, met sprongen vooruitgegaan.

Kerstdiner

Net zoals het kerstdiner zélf langzamerhand traditioneel is, lijkt het ook wel traditie te worden dat er in het dorp tegen de kerst wat

moeilijk gekeken gaat worden: wél heel leuk, dat kerstdiner, maar wie dan, en wat en hoe?? Zoals dat hoort, in degelijke tradities: het komt ook allemaal weer goed. Ook deze keer. Of... tóch niet helemaal... Want om onduidelijke redenen was niet iedereen goed op de hoogte gesteld, waardoor sommige mensen dit mooie festijn hebben gemist. Jámmer, jammer, jammer!! Dát moet de volgende keer beter!

Dat gezegd hebbende een culinaire terugblik. Alhoewel, niet alleen culinair, want, zoals het gezegde luidt: het oog wil ook wat. Dat oog werd direct al enorm gestreeld door de prachtig gedekte tafel. Deze keer gecompleteerd door een enorm-veel-delig kerstservies! Het zag er allemaal prachtig uit, inclusief de *side-tables*.

Allereerst was er een glas bubbels, gevolgd door een heerlijke groentebouillon. De hoofdmaaltijd was zo gevarieerd en veelzijdig, dat het moeilijk is die goed te omschrijven. In kunst, architectuur of design wordt in zo'n geval graag gegrepen naar de term 'eclectisch'.

Die term, -net als de omschrijving geleend van Liesbeth- is hier ook op zijn plaats: gerechten

uit de Aziatische hoek, een Frans/Chinese touch, rijst met verschillende groentemengsels, toef, witte kool, heerlijke eitjes in saus en eend (heel chique 'canard' genoemd).

En toen moest het dessert nog komen! Een kaasplateau, verschillende soorten ijs, met en zonder stokje, soesjes, taarten ... het kon niet op. Maar wat wás het lekker allemaal en wat wás het goed verzorgd! Een traditie om in ere te houden!

Carbidschieten

Alle discussie over knalvuurwerk ten spijt: carbidschieten hoort bij oudejaar. En bij Oldenzijl. Ook dit jaar werd er weer druk geschoten, maar er werd ook geëxperimenteerd! We wisten al dat melkbussen het goed doen. Maar een watertank bleek ook niet mis. De knal die daar 's ochtends bij het proefdraaien door werd geproduceerd, dreunde flink na, ook bij dorpsgenoten een eindje verderop! Het kleine, hapklare carbidkanon van Tim, dat hij zelf met zijn skelter kon vervoeren, was een leuke tegenhanger.

Wist je dat carbidschieten sinds 2014 onderdeel is van de Nationale Inventaris Immaterieel Erfgoed? Carbidschieten zou overgeleverd zijn van de oude Germanen met hun Joelfeesten, hoewel er toen natuurlijk nog helemaal geen carbid verkrijgbaar was. En ook melkbussen bestonden destijds nog niet. Het fenomeen oudejaarsdag, dat verbonden is aan onze moderne kalender, was bij de Germanen natuurlijk al helemaal niet bekend.

Het carbidschieten, zoals wij dat nu kennen, ontstond pas toen carbid volop in omloop kwam, vanaf het begin van de vorige eeuw. Carbid -volledige naam calciumcarbide- werd per ongeluk uitgevonden in de tweede helft van de negentiende eeuw. Tussen circa 1900 en 1950 was het in gebruik voor de verlichting van voertuigen (auto en fiets). Smeden gebruikten het als brandstof voor lasbranders.

Tot zover de theorie, allemaal mooi en wel. Oldenzijl maakte er gewoon zijn eigen feestje van. Voor het tweede jaar op het veldje naast de boerderij van Klaas en Gea. Er werd volop eetbaars en drinkbaars ingebracht, zodat er nog lang geknald kon worden. Geen kwade geest meer te bekennen, in de verre omtrek!

Ledenvergadering IJsvereniging

De Hardrijderijvereniging Oldenzijl, kortweg de IJsvereniging, kwam op vrijdag 13 december voor de 91ste keer bijeen. Natuurlijk kwamen gebruikelijke agendapunten, die stevast op zo'n jaarvergadering afgewerkt worden, aan de orde: notulen die werden vastgesteld, de kascommissie die de penningmeester decharge verleende en de samenstelling van het bestuur.

Ad trad af en droeg zijn functie van secretaris over aan Linda. Dat betekent wel dat er een nieuw bestuurslid wordt gezocht. Omdat Marten aankondigde dat hij volgend jaar ook zal aftreden, kan het nieuwe bestuurslid al een beetje bevroeden wat zijn of haar functie zal gaan worden!

Vorig jaar had de vereniging een kerstfeestverlichting aangeboden aan VDO, ter ere van het negentigjarige bestaan. Die pakte iets anders uit dan de bedoeling was en is inmiddels van het toneel verdwenen. In goed overleg met de aanwezige leden werd besloten een (permanente) spar bij het dorps huis te planten, die daar lekker mag groeien en waarin jaarlijks lampjes gehangen worden.

Op de avond van de alv leek er nog geen sprake van winter, laat staan van schaatsijs. Naast de traditionele schaatsexcursie naar Karding werd daarom gepolst of er belangstelling was voor andere winterse activiteiten als indoor-skiën of curlen. Dat laatste idee is inmiddels concreet uitgewerkt. Op zaterdag 8 februari reisde een behoorlijke groep curlers en toeschouwers af naar Groningen. Hoogtepunten van iedere hardrijderijverenigingsjaarvergadering (mooi scrabblewoord) waren natuurlijk de bingo en de verloting.

Orgel geplaatst en overgedragen

De laatste vernislaag was amper droog, de steiger nog maar net weg, maar eindelijk was het zover: op 29 november werd het Van Oeckelenorgel uit de voormalige kerk van Garsthuizen overgedragen door de Stichting Oude Groninger Kerken aan de Stichting Nicolaaskerk Oldenzijl. De gasten werden die vrijdagmiddag ontvangen in het dorpshuis. Onder hen ook een paar bijzondere: drie kabouters én Sint Nicolaas –aan wie de kerk zijn naam ontleent– met in zijn hand toepasselijk een orgelpijp in plaats van een staf.

Deze acteurs van Theatergroep Opnieuw verbonden de verschillende programmaonderdelen met elkaar. Terwijl de klok luidde, liep het gezelschap naar de kerk, die prachtig was aangekleed door Linda.

Binnen werd het orgel al bespeeld door Theo Jellema, die ook tijdens het hele proces betrokken was als adviseur. Na een toelichting op het instrument speelde Jellema onder andere Mozart, Haydn en Franck, waarmee verschillende facetten van het orgel mooi naar voren kwamen.

Dolf Tamminga, orgelrestaurateur van Mense Ruiter Orgelmakers, ging in op de versteviging van het orgel, dat het eerste en tot nu toe enige aardbevingsbestendig gemaakte orgel in Nederland is!

Na de officiële overdracht was het de beurt aan Teun Juk, die een hernieuwde druk presenteerde van het boekje *De Nicolaaskerk van Oldenzijl*. Al jaren uitverkocht, maar nu in een hoogst actuele uitvoering weer opnieuw verkrijgbaar! Aan het eind sprak voorzitter Koos

Dijksterhuis, iedereen was inmiddels terug in het dorps huis, een dankwoord, onder andere aan de sponsors die dit opmerkelijke project mogelijk hebben gemaakt. Ook was er dank voor Linda en met haar voor de vrijwilligers van het dorps huis.

Open dag orgel

De feestelijke overdracht van het Van Oeckelenorgel op 29 november was, in verband met de beperkte ruimte, alleen voor genodigden. De inwoners van Oldenzijl waren daarvoor ook heel nadrukkelijk uitgenodigd. Natuurlijk waren ook de 'Vrienden van' en mensen uit de omliggende dorpen heel benieuwd naar het uiteindelijke resultaat. Daarom was er aansluitend, op zaterdag 30 november, open kerk voor iedereen die wilde komen kijken en luisteren. Daar is in grote getale gebruik van gemaakt. Er was koffie en thee (mét taartjes), er werd uitgebreid uitleg en toelichting gegeven en diverse organisten bespeelden het orgel, waaronder Eddy Mul.

Kennismakingsorgelconcert

Hoewel er tijdens de open dag al door diverse organisten op het nieuwe orgel werd gespeeld, was dat, zoals dat nou eenmaal gaat bij zo'n inloopgebeuren, niet voor iedereen de juiste setting voor goed en aandachtig luisteren, tot frustratie van sommigen.

Dat wordt goedge maakt met een concert op 26 april. Dan komt Theo Jellema opnieuw het orgel bespelen en kan het orgel in al zijn facetten en in alle rust worden beluisterd.

Het programma is nog niet bekend, maar mooi wordt het zéker. Aanvang 14.30 uur, entree 10 euro.

De dames Schumann

Op 29 maart komen Gea Passies (zang) en Johan van Haringa (piano) weer naar Oldenzijl, nu met het programma 'De dames Schumann'. In deze voorstelling kijkt dochter Marie Schumann terug op het leven dat zij heeft

geleid in dienst van haar beroemde moeder. Clara Schumann had een glansrijke internationale carrière van ruim zestig jaar als concertpianiste en droeg daarnaast de verantwoordelijkheid voor een gezin van zeven kinderen. Dochter Marie zingt liederen

die door haar moeder zijn gecomponeerd. Ze vertelt over het leven in het gezin Schumann en over de tragedies waarmee ze werden geconfronteerd. Clara Schumann speelt in de voorstelling onder andere muziek van haar echtgenoot Robert Schumann en van haar vriend Johannes Brahms. Ook is er muziek van Frédéric Chopin en Ludwig van Beethoven te horen.

Het concert begint om 14.30 uur, entree 10 euro.

Natuurwerkdag

De singel om de kerk was weer hard aan een onderhoudsbeurt toe. Vanwege hun ouderdom moeten de bomen regelmatig worden geknot en ook het opschot tussen en onder de bomen moet met regelmaat worden verwijderd. Op 2 november werd er, op initiatief van Landschappen.nl, weer een landelijke natuurwerkdag gehouden en deze keer deed Oldenzijl ook mee. Voor het eerst. Van tien tot drie waren maar liefst twaalf vrijwilligers in de weer met zagen, snoeien, knotten en takken slepen. Heel veel takken. De takkenbult in de berm groeide met het kwartier tot eerbiedwaardige hoogte.

De mouwen werden letterlijk en figuurlijk opgestroopt om al dit werk te verrichten. Niet alleen mensen uit het dorp zelf hielpen mee, maar ook mensen van verder weg (zelfs uit Almere). Met een prachtig resultaat. Na een dag hard werken lag het kerkterrein er weer prachtig bij. Alle vrijwilligers heel hartelijk dank voor inzet, enthousiasme en het harde werken!!

Kaarsenstandaard & voorstelling

Amper drie maanden na de feestelijke overdracht van het orgel viert de Nicolaaskerk alweer een klein feestje. Zaterdag 22 februari wordt de speciaal voor de kerk ontworpen kaarsenstandaard in gebruik genomen. In steeds meer kerken krijgen bezoekers de mogelijkheid om een kaars te branden. Een moment van stilte, van bezinning, van contemplatie. Dat kan straks ook in de Nicolaaskerk. Het ontwerp is van Wim Poppinga, opgegroeid in Uithuizermeeden en nu werkzaam en wonend in Amsterdam. De realisatie is verzorgd door Van der Maar Landbouwmechanisatie uit ons dorp en dan met name door Maurice en Mart Bakker. Zij hebben gezorgd dat het robuuste en tegelijkertijd elegante ontwerp van Wim zeer vakkundig werd uitgevoerd. Deze unieke samenwerking leidde tot een prachtig resultaat, dat zichtbaar gaat worden tijdens de voorstelling 'De Pelgrim', van Theater Ithaka met Baukje Fennema (verteller) en Baukje van der Meer (gitaar en zang).

In 2017 liep Baukje Fennema op de kop van de zeedijk van Lauwersoog naar de Afsluitdijk. Ze verzamelde levensverhalen van mensen die ze onderweg ontmoette. Een jaar later gebruikte ze de verhalen tijdens het project 'Dijk van een verhaal'. Samen met de andere Baukje maakte ze er mooie voorstellingen van. Die verhalen zijn ook de basis van de voorstelling in de Nicolaaskerk. Alles komt voorbij: op zoek gaan naar wie je bent, mooie ontmoetingen, bijzondere natuurervaringen binnen- en buitendijks en lessen in nederigheid. Een voorstelling met ernst, humor en zelfspot.

Tijdens de verhalen van Theater Ithaka zal de kaarsenstandaard langzamerhand worden onthuld....

Na afloop kan met spelers én met ontwerper en makers nagepraat worden in het dorpshuis. Zaterdag 22 februari, aanvang 20.00 uur in de kerk, entree 10 euro.

Jaarvergadering VDO

Er waren maar liefst 27 mensen op de jaarvergadering van VDO, die stipt op tijd begon, wat sommigen, die misschien onbewust rekening hielden met het 'Oldenzielster kwartiertje', wellicht een beetje verraste ...

De notulen werden voor kennisgeving aangenomen. Vervolgens meldde het bestuur, bij monde van Martijn, dat de plannen van de driehoek zijn gestrand. Het is, ondanks alle moeite en tijd, niet gelukt om de financiering rond te krijgen. De dorpsvisie, die vorig jaar werd gepresenteerd, heeft even op een laag pitje gestaan, maar zal weer worden opgepakt. Voor de verdere afronding van het boekwerk zijn Martijn en Marja het aanspreekpunt, het beleid, waarover de dorpsvisie gaat, is *work-in-progress* en zal gaandeweg, in onderlinge samenspraak, verder worden ontwikkeld. Secretaris (Martijn), penningmeester (Gerrit) en kascommissie (Sietze, mede namens Bouke) deden vervolgens verslag van hun werkzaamheden en de penningmeester kreeg decharge. Volgend jaar wordt de kas andermaal gecontroleerd door Sietze, dan bijgestaan door Ad. Het bestuur (en daarmee wij

allemaal) moesten na drie jaar afscheid nemen van Martijn als secretaris. Het ontbrekende bloemetje zetten we maar even in deze krant. Bedankt, Martijn!!

Een aftredend lid betekent (weer) een vacature. Gelukkig was Dick (Knol) bereid toe te treden tot het bestuur. Hij wordt voorzitter en neemt ook direct maar de secretariaatsaken

op zich. Nadat de bardienst én de onvermijdelijke schoonmaak waren besproken, was het tijd voor de joker. Deze keer werd die (namens Paul) uitgedeeld aan Louis voor zijn capriolen

tijdens de burendag. Een oude gewoonte komt in een nieuw jasje terug: nieuwe bewoners (die voor-

heen ter introductie door Frans werden 'besprongen' voor een interview in de Ol'enzielster zullen ter kennismaking met het dorp bezocht worden door Yolande en Liesbeth. (Misschien valt één en ander te combineren..?!) Buren van nieuwe inwoners kunnen hen ook eens uitnodigen om op een zaterdag mee komen naar het dorpshuis.

De rondvraag leverde een gemêleerde oogst op. Van een brillenrekje voor leesbrillen (op verschillende sterkte graag) tot een bedankje voor de inzet van vrijwilligers bij de orgeloverdracht. Van een archiefkast voor het dorp, te plaatsen op de zolder van de kerk tot excuses van Sietze voor soms late werkzaamheden. Van de misgelopen uitnodiging voor het kerstdiner tot wellicht een andere plaats voor het beamerscherf. En van het gebrek aan voortgang rondom de dorpsstuin tot de mededeling dat er in de loop van dit voorjaar een officieel Rustpunt komt bij Ik & Zorg. Tot slot nog een heel belangrijke: gemeente Het Hogeland geeft alle dorpen drie jaar lang elk 14.000 euro, voor diverse initiatieven. Ideeën zijn welkom! (Lees meer over de alv op www.oldenzijl.nl/wordpress.)

www.
RUST

Zaterdag 31 januari 1953 (door Ciscus)

De noordwesterstorm groeit in de loop van de nacht uit tot een orkaan. De springvloed doet de rest. In de vroege ochtend van 1 februari worden de aanwezige militairen op de vliegbasis Woensdrecht hun bed uit getrommeld: 'Aankleden, melden bij de garage.'. Daar staan vrachtwagens klaar met scheppen, zand en zakken. Broodpakketten worden uitgedeeld en een rit begint naar een onbekende bestemming. Dijkgraten dichten ...

Intussen worden via de radio alle verloven ingetrokken en moeten de verlofgangers zich zo snel mogelijk melden op de basis. De meeste telefoonlijnen zijn stuk. Er komt veel

hulp van radioamateurs. Op de basis wordt een *operationsroom* (regelkamer) ingericht en bemand met vrijwilligers die -vier uur op, vier uur af- voor zover als mogelijk is verbindingen met de buitenwereld opbouwen en de hulp coördineren. Grootschalige hulp komt van het Amerikaanse leger uit de Amerikaanse bezettingszone in West-Duitsland. Indrukwekkend materiaal. De week eindigt bij Rilland Bath (zie luchtfoto). Kadavers ruimen

Ol'nzielster rarekiek: Vreemde vogel(s)

Hij is altijd in de weer met vogels. Verrekijker onder handbereik, gauw afgeleid in een gesprek omdat hij niet alleen letterlijk alle vogeltjes ziet vliegen, maar ze ook hóórt. Is dat niet het hameren van een specht? Onmiddellijk speurt hij de bomen af om die rode rakker te spotten. En daar, hoort hij daar het lachende gekef van een sperwer? Het opvliegende kleine grut in zijn tuin weet het wel zeker, paniek!

De komst van de kiekendieven in het voorjaar houdt hij nauwkeurig bij. Sinds een jaar of twee zijn er ook weer kieviten die hun alarmroep laten horen als de kiek op de wieden gaat, op zoek naar een prooi. Aan langpoten geen gebrek in en om zijn dorp:

blauwe reigers en tegenwoordig zelfs witte. Maar wat hij nog steeds mist, zijn ooievaars. Bewoners voor het nest achter het dorps huis. Zelfs het eigen huisnummer op de paal heeft nog geen eiberpaar kunnen verleiden!

Maar dan, op die ene maandag in januari, komen ze aangevlogen. Ze scheren over een boomsingel, twee grote, zwart met witte vogels. Hij grijpt zijn verrekijker, opgewonden. Het zal toch niet waar zijn? De vogels landen in een rietkraag. Verdorie, ze zijn slecht te zien, zo half verscholen achter de rietpluimen. 'Laat je zien, zit stil!' Nog steeds krijgt hij de vogels niet goed in beeld. Tergend langzaam komen ze tevoorschijn. Stapje voor stapje. Hij stelt zijn verrekijker nog eens extra scherp. En dan ziet hij het... een stel brandganzen! Ook zwart met wit, dat wel...

Colofon

redactie: Marja Spakman
Oldenzijlsterweg 17, Oldenzijl
telefoon: 0595-464327
e-mail: marja.spakman@planet.nl

Met bijdragen van:

Ciscus
Leo van Meurs
Leo de Vree

Bronnen tekst carbidschieten:

Wadapatja van Martin Hillenga / Wikipedia

Verspreiding: Dick Knol**Digitale versie en website:** Liesbeth Span**Druk:** Blue Mule, Kantens

Kopij voor de volgende Ol'nzielster is welkom!
Graag aanleveren vóór 1 juni.

(Bijdragen worden mogelijk ingekort en/of geredigeerd.)